

λον! είτε άποφασιστικά ό λιτότης.

— Δέν ύπαρχει καμιά έλιτρα για δραπέτευσι, παιδί μου. Μήν γε-
χνάς ότι μόνο τέσσερες μέρες μαζί χωρίζουν από τὸν θάνατο. Μὲ τὸν
έλαχιστο λοιπὸν θόριο ποὺ θὰ κάνουμε, οἱ εποποὶ θὰ τρέξουν αμέ-
σως νὰ μᾶς πάσσων...

Στό μεταξὺ δολοπλούκ, ὁ γνωτός μας διευθυντὴς τῶν φυλακῶν,
γλενούσει στὸ δομάτιο τὸν μὲ διὸ έλευθερο καὶ νόστιμα κορίτσια
τοῦ Παρισιοῦ, τὴ Ρόζα καὶ τὴν Πασχαφέλ.

‘Ο χιδαῖος καθόταν ἀνάμεσα στὶς δυὸς Βαρχίδες καὶ ἔ-
πιε ἀπατάπαντα, μέχρις ὅτου μεῖνε καὶ ἀρχιτε νὰ λέην θλὰ τὸν
τὰ μυστικά. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, τοὺς ἀνεκοινώσεις διὰ τὸ ἐρχόμενο
Σάββατο θὰ ἔλαβανε χώραν ἡ μετά βασάνων ἀνάρροπες τοῦ πατέρα
καὶ γιοῦ Παραγιάν.

‘Η διὸ γνωτές, μόλις τὸ ἔμαθαν αὐτό, αἰσθάνθηραν νὰ διεγεί-
ρεται ἡ ἀνθρώπινη περιέργεια τοὺς καὶ ἔθεδήλωσαν τὴν ἐπιθυμία νὰ
παρεψεθῶν στὸ Βασανόστηλο τῶν καταδίκων. ‘Ο Μοντλόκ, ἀν καὶ
μετισμένος γιὰ καλά, ἀντελήθη ποὺ κανύνω ποὺ διέτρεχε ἀν ἴκα-
νοποιούσε τὴν ἐπιθυμία τοὺς καὶ σέρφητε νὰ τὶς ἔπιπτατησην.

— Καλά, καὶ σᾶς κάνω τὴ χάρι, τὸν είτε. ‘Ελατε λοιπὸν τὴν Κυ-
ριακὴ καὶ ξητήστε μου! Θὰ σᾶς τοποθετήσω σὲ μὰ νέστη πρωτῆς τά-
χεος ἀτὰ δηλῶν θὰ δηλεῖ καὶ θ’ ἀκούστε τὰ πάντα. ‘Αλλά, γιὰ τὸ
Θεό, μικροίνες μου! Προσέρχετε νὰ μὴ βγάλετε τοιμουδιά...

Στὶς 18 Αὐγούστου 1572, ίμερα Δευτέρᾳ, ἡ καμπάνες τῆς Πανα-
γίας τῶν Παρισίων γινούσαν καὶ ὁ μελιδικὸς ἥχος τῶν
ἀνακτορεύονταν μὲ τὰ ιωδινορρυθμίες δῶν τῶν ἄλλων ἐκπλησσών.

Σ’ ὅλα τὰ μέρη τῆς πόλεως ἐπικατάσθησε ζωηρότης καὶ εὐθυμία.
Οἱ Παρισινοὶ είχαν φρέσει τὰ γιορτινὰ τοὺς οὐρῆς καὶ κυκλοφοροῦ-
σαν καὶ πικνές διμάδες στοὺς δρόμους.

Ποὺ καὶ ποὺ διέρχονταν παρεῖς διπλοφο-
ρούσσονταν σὺν σημητούσαν δυνατὰ καὶ κάποιας ἐπιδει-
κτικά. ‘Ολοι αὐτοὶ πήγαιναν νὰ ἰδούν τὴ γαμήλια
ποιητὴ τοῦ ‘Ἐργοίου τῆς Ναΐδρας καὶ τῆς Μαρ-
γαρίτης τῆς Γαλλίας, τῶν ὅποιων ἐτελέστη ἐκεῖνο
τὸ προῖνος ὁ γάμος. Κραυγές καὶ καταρές ἀκούγον-
τουσαν συγχρόνως:

— Ζήτω ἡ Ἐκκλησία!

— Κάτω ὁ Οὐγενότο!

“Οταν γάρνεις ἡ ποιητὴ, τῆς δοποὶς προηγεῖτο
τὸ βασιλικὸν ἀμάξι, γενικὴ σὺν ἐπεργάτοντας μεταξὺ^{τὸν} τὸ πλήθος. ‘Ο Κάρολος Θ’ φοροῦσε βασιλικὴ^{τὸν}
πορφύρα καὶ φαινόταν ὡρός καὶ ἔξαντλημένος,
γιατὶ μόλις ποὺ δίλιγου είχε προσβληθεῖ ἀπὸ νευ-
ροῦ κρόσι.

Δίπλα τοῦ στεκόταν ὁ Βεαρνός, ὧδης καὶ ἀ-
τός, ἀλλὰ χαυμεγαλαστός. Στὴν ἀκόλουθη διόχρο-
νη ἀμάξι, ποὺ τὴν ἔσφραν διχτὸν ἄλογα, ἐπέβαιναν
ἡ Αικατερίνη τῶν Μεδίκων καὶ ἡ θυγατέρα τῆς
Μαργαρίτα.

‘Η βασιλούμητρος, φέροντας ἔνα βαρὺ μεταξωτὸ
φέρειον καὶ ἀστράφαντας μέσ’ στὰ διαμάντια
τῆς, φαινόταν ἀδιάφορη καὶ ψυχρὴ πορὸς τὴ γνω-
τη. ‘Αλλὰ καὶ η κόρη της, ποὺ ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ
διωρφικὰ καὶ νειτά, ἔμεν σχεδὸν ἀταθῆς πορὸς
δοσαν συνέβαιναν γύρω της, καὶ ἔνα εἰδωνικὸν χαμο-
γελό ἀνήκει στὰ γείλη της.

Τὸ πλήθος, μόλις ἔδει νὰ περνάῃ ἡ βασιλούμη-
τρος, φάναξε μ’ δὴ τὴ δύναμι του:

— Ζήτω ἡ Ἐκκλησία!

Ποὺλοι ἀπὸ τοὺς συγχεντρωμένους γαρέτησαν
μὲ ἔνθουσιασμὸν καὶ τὴν ὥραία νύφη. Μέσα στὸ θύρων μάλιστα καὶ
στὴν ὀγλοσοή, ἀκούστηρε μὰ γυναικοῦσα τοῦ λαοῦ νὰ λέη:

— Καλημέρα, βασιλοπούλα μου! Οἱ ἀντρας σου τούλαχιστο ἔξω-
μολογήθηκε...

Τὸ πλήθος, ἀκούνταν αὐτὰ τὰ λόγια, ξέσπασε σὲ γέλια καὶ κραυ-
γές:

— Κάτω ὁ Οὐγενότο!

‘Ο Στρατηγὸς Καμπρών.

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΠΩΣ Ο ΚΑΜΠΡΩΝ ΕΚΟΨΕ ΤΟ ΚΡΑΣΙ

(‘Απὸ τὰ «Απομνημονεύματα» τοῦ Ιλενῆ)

Εἶναι γνωστὸν ἀσφαλῶς στοὺς περισσότερους ἀναγνῶστες μας τὸ
ὄνομα τοῦ Γάλλου στρατηγοῦ Καμπρών, γιὰ τὸν ὅποιο καὶ
ὁ Οὐγκὼ μέσα στοὺς ‘Αθλίους τοῦ καὶ ὁ ὅποιος ἔγινε διάσημος ἵ-
διως ἀπὸ τὴν περίφημη λέξη ποὺ ἐξεστόμασε στὴ μάχη τοῦ Βατερλώ,
ὅταν οἱ ἔχθροι τοῦ πρότειναν νὰ παραδοθῆ.

Ο γενναῖος λοιπὸν αὐτὸς στρατηγὸς, λίγο ἔλειψε νὰ τουφεκιούστη-
κατὰ τὴν νεοτητά του, ἐπειδὴ ἀγαποῦσε ποὺ τὸ πρωτό τοῦ
καὶ μεταποιοῦσαν στὸ διαμόρφων προσώπουσαν. ‘Ιδοι πῶς διηγείταισε
τὴν περιπέτεια τοῦ ἀνηρεργοῦς ἀξιωματικὸς τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ Ι-
λενῆ στὶς ‘Απομνημονεύματα του:

«Εκείνη τὴν ἐποχὴ ἔφερε τὸν βαθὺο τὸν συνταγματάρχου τοῦ ποὺ
καὶ ποὺ συνταγματάρχης τῆς φρουρᾶς τῆς Νάντης, στὸ ὅποιον ὑπηρετοῦσε
ὅταν τὶς διατάγες μου καὶ τὸν Καμπρών. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴν ὁ Καμπρών
συνήνει τὰ πάνη καὶ νὰ μεθάνη, είχε δὲ ἐπὰ τέλεον ποὺν βίαιο χαρα-
κτήρα.

» Μάλιστα ποὺ τοῦ παταδίκη τὸν γενναῖον αὐτὸν νέον, λιπήθηκα
πολὺ, γιατὶ είχε μαντεύει ὅτι κάπω ἀπὸ τὸ ἀπότομο πέρσιμο τὸν ἔ-
χορφο πολύτιμης ἀρετῆς. Καταρθώθωσε λοιπὸν, με δάφνηα μέσα, ν’ ἀ-
ναβάλω τὴν ἐκτέλεσι γιὰ κάμπτοσες μέρες καὶ στὸ δάστημα αὐτὸν βρή-
κα τὴν εὐκαιρίαν καὶ μῆληα γιὰ τὸν Καμπρών σ’ ἔνα
μέλος τῆς Ἐθνοσυνέλευσεως.

» ‘Η παρακλήσεις μου δὲν πῆγαν χαμένες. Ο ἐπί-
σημος φίλος μου ἔγειρε τὸ ζῆτημα ἔξει ποὺν ἔπειτε
καὶ με ἀπάτησε ὅτι, ἔφοδον δὲν ἔποχαν πολιτικοὶ
λόγοι, ὁ κατάδικος μαρωνύσεις νὰ τάρη γάμῳ, ἀρετὴ νὰ
ὑποκρίστησε ὅτι δὲν θὰ γινόνται προνικούσες.

» Κάλεσε τὸν Καμπρών καὶ τοῦ είπα πῶς ἂν
δεχόταν νὰ διορθωθῇ, μποροῦσα νὰ ἐπιτύχω τὴν ἐλά-
τωσι τῆς ποιητῆς του:

» ‘Η εἶναι εὖμας ἀρετεῖας, συνταγματάρχη,
μεν ἀπάτησε ὁ μελλονταῖος μὲ ἀδιάλατον νέον.
Αὐτὸν ποὺ ἔχαμα ἡταν πρόστυχο. Μὲ καταδίκασαν πο-
λὺ δίκαια σὲ θάνατο καὶ πρέπει νὰ με τουφεκίουσαν...

» ‘Σοῦ ἐπαναλαμβάνων ἐν τούτοις ὅτι δὲν θὰ σὲ
εποτώσουν, ὅτι δὲν σουν ἀπονείμων γάμῳ ἀρετὴ νὰ μεν
δοκιμήστησε δὲν θὰ σὲ θανατεύσης πειά...

» — Καλά, Σᾶς τὸ θριζούμαι!
» — Αἰσθάνεσαι τὸν ἀετό σου ίκανό γιὰ μὰ τό-
σο μεγάλη ἀπόφασι;
» — Μάλιστα. ‘Αφοῦ καὶ ἐσεῖς φανήκατε ίκανός νὰ
κάμετε μά τόσο ώραία ποτέ;

» ‘Ετοι κλείστηκε ἀναμεταξύ μας ἡ παραπάνω συ-
ναφνία καὶ ὁ Καμπρών πήρε διοσληρωτική γάρι. Τὸ
αὐλόνθιον ἔτος παρατήθηκε ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία καὶ ξέ-
χαστος καὶ τὸν Καμπρών καὶ τὸν δρόπο του.

» Μετὰ εἰσόπτημα ποὺ τοῦ πρόστιλησε στὸν
1815, διάβασε στὶς ἔμμησεις δὲν ὁ ἀτρόμητος στρα-
τηγὸς Καμπρών συνώδεια τὸν Μ. Ναπολέοντα μέχρι^{τοῦ} Παρισιοῦ καὶ τὸν κάλεσε σὲ γένια γιὰ νὰ τὸν
ξαναβάλει ἀπὸ ποντικόν, ὑπέρ τόσον καιρού.

» ‘Ο Καμπρών δέχτηκε πρόθυμα τὴν πρόσκλησι μου καὶ ἡθε.
Μετὰ τὴ σούτα, τοῦ πρόσφερα ἔνα ποτῆρι ἀπὸ παλιὸν είκοσιαρχονί-
το κρασί.

» — Α., διουκητά μου (ἔξαπολουσθεῖσε νὰ με ἀποκαλῇ ἔτσι, ἀπὸ
συνήθεια), μοῦ είπε ὁ προσκάλεσμένος μου, αὐτὸν τοὺ κάνετε δὲν είνε
καλό...

» — Καλὸ εἶναι, τοῦ ἀπάτησα. Κι’ ἀν είχα καλύτερο κρασί, μὴν
ἀμφιβάλετε δὲν θὰ σᾶς τὸ πρόσφερα...

» — Κρασί σὲ μένα ♀ Μὰ δὲν θυμάστε τὴν καταδίκη μου σὲ θά-
νατο καὶ τὴν ὑπόσχεσί μου, τὸν καιρὸ ποὺ διοικούσατε τὸ σύντα-
γμα μου;

» — “Οχι, μὰ τὴν ἀλήθεια!

» Τότε ὁ Καμπρών μοῦ θύμησε τὴν παλιὴν ιστορία τοῦ 1793 καὶ
μοῦ πρόσθεσε δὲν ἀπὸ κείνη τὴν ήμέρα ἐπεβλήθη τόσο πολὺ στὸν
θάνατό του, ὕστε δὲν ξανάβαλε οὔτε σταλαγματικόν στο τόπο του.

ΣΟΦΑ ΔΟΓΙΑ

Οίκτος είνε ἡ ἐλεημοσύνη ποὺ δίνουμε στὸντς φτωχούτες.

(Γ. Σάνδη).

Φαίνεται δὲν θ’ ἀπολαύσουμε μεγάλη εὐτυχία μετὰ θάνατον, ἀφοῦ
ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει νάχη τόσα βάσανα καὶ τόσες θλίψεις ἡ ζωὴ μας.
(Δοϊμᾶς).

‘Η παραδιὰ τῆς γινακιὸς είνε μὲ τοῖς χροδέσ, ἀπὸ τὶς
ποτὲς ἡ μὰ ἔξωντες τὸν ἔρωτα, ἡ δεύτερη τὸ Θεό καὶ ἡ τρίτη τὴ
δόξα. (Ντιντεφό).

